

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1377

av Sara Karlsson m.fl. (S)

Hbtq-flyktingar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på medverkande av hbtq-specialist vid asylutredningar där detta åberopats som grund och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av familjebegreppet och hur det tillämpas för hbtq-personer som fått uppehållstillstånd på skyddsgrund och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa kraven på hbtq-kompetens vid anläggningsboenden för asylsökande samt överväga särskilda boendeenheter för hbtq-personer och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen inom EU ska vara pådrivande för att säkerställa att förföljelse på grund av sexuell läggning och könstillhörighet ska utgöra asylskäl inom hela unionen samt att värna möjligheten att kunna få skydd även för så kallade sur place-skäl och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

År 1997 lades sexuell läggning till som en grund som kan ge flyktingstatus i Sverige om det för en person finns en välgrundad fruktan för förföljelse på grund av hans sexuella läggning.

Det tog ett antal år innan den nya bestämmelsen tillämpades och fortfarande kan vi se brister i hur dessa personers asylskäl utreds och bedöms. Till exempel kan vi återkommande se exempel på hur integritetskränkande frågor ställs, hur känslan av skam görs till en central del av trovärdighetsbedömningen samt hur orimliga krav ställs på att den sökandes berättelse inte får ändras trots att det ofta rör sig om personer som aldrig tidigare pratat öppet om sin sexualitet.

Fokus ska inte vara att gå till botten med en persons sexualitet, det är skyddsbehovet som ska utredas, vilket inte är samma sak. Det ”räcker” att en person tillskrivits en viss

sexualitet (tillhörighet till samhällsgrupp) som gör att hen riskerar förföljelse för att hen ska ha rätt till skydd.

Handläggarna på Migrationsverket måste naturligtvis ha kunskap om vad det är som ska utredas, men vi menar också att det är viktigt att det finns särskild kompetens om just hbtq-frågor. Det finns sedan några år en särskild handläggarordning på Migrationsverket där hbtq-specialister kan vara behjälpliga i asylutredningar. Detta arbete bör förstärkas och det bör vara obligatoriskt att en hbtq-specialist medverkar vid asylutredningar när denna grund återopats.

För hbtq-personer som får asyl kan dock problemen uppstå (eller fortsätta) om hen ansöker om att få återförenas med sin familj. Ofta handlar det om en partner. Eftersom bedömningarna ska göras på objektiv grund brukar krav ställas upp om att det ska kunna uppvisas att man är gifta eller har varit sambos. Detta drabbar hbtq-personer som inte kunnat leva öppet med sin partner i hemlandet. I dessa fall behövs en annan grund för bedömning, även hbtq-personer ska ha rätt till familjeåterförening. En översyn av familjebegreppet och dess tillämpning bör göras.

Förutom hbtq-personers utsatthet i asylprocessen är ett stort problem för denna grupp boendesituationen som asylsökande samt nyanlända. Många känner en stor otrygghet och det finns många exempel på hur personer utsatts för hot och kränkningar på boenden. Därför behöver kraven på hbtq-kompetens för asylboenden skärpas. Det bör också övervägas om det finns behov av särskilda boendeenheter för hbtq-personer.

Mycket av den svenska asylpolitiken grundar sig i EU-gemensamma regelverk, och när denna motion skrivs pågår förhandlingar om ytterligare harmonisering av EU:s asylpolitik. Det är av stor vikt att regeringen aktivt driver på för att förföljelse på grund av sexuell läggning eller könstillhörighet ska utgöra skyddsgrund i hela unionen. Det är också viktigt att regeringen aktivt värnar om möjligheterna att få asyl av så kallade sur place-skäl, alltså sådana som uppstått efter att personen lämnat sitt hemland. För hbtq-personer kan detta vara ytterst relevant då många ej kunnat leva öppet med sin läggning i hemlandet men gör det i det nya landet, och skyddsskäl uppstått på grund av detta.

Sara Karlsson (S)

Anders Österberg (S)

Teres Lindberg (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Roza Güclü Hedin (S)

Åsa Westlund (S)